

Kárpáti Magyar Krónika

A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
elektronikus lapja

Kiadja a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége

Lapengedély száma: 3 T Nr. 188

XX. (VII). évfolyam, 13. (195.) szám. 2016. augusztus 7.

EZ VOLT 2016 JÚLIUS FOLYAMÁN Fontosabb események, rendezvények

2016.július 2. A GULAG Emlékbizottság támogatásával a pécsi Német Kör szervezésében szerencsésen hazaérkezett a 12 fős uráli kutatócsoport, amelynek tagjai (oda-vissz úton) a Budapest-Moszkva-Ufa-Oktyabrszkij-a tatárföldi Jelabuga érintésével több mint 6 ezer kilométer távolságot tett meg repülőgéppel, autóbusszal és gyalogosan. A 2016. június 24, – július 2. közötti uráli zarándokút tagjai voltak: a Magyar Televízió stábja képviselőjében **Noll Katalin** szerkesztőriporter, **Csomós István Tamás operatőr**, **dr. Szilágyi Péter Ferenc**, a Miniszterelnökség nemzetpolitikai helyettes államtitkára, **Dr. Bognár Zalán** és **dr. Dupka György** GULÁG-GUPVI kutatók, a pécsi Német Kör képviselőjében **Matkovits-Kretz Eleonóra** elnök, **Matkovits Réka Aléna**, **Dimitrijenko Anna**, **Árvai András**, **Szenác Mihályné** (az Oktyabrszkiji 1701. sz. munkatáborban robotoló magyar szülők itt született leánygyermek), **Harsányi Zoltánné** (a Baskírföldön maradt **Jurij Lapsin** alias **Arnold György** magyarországi unokatestvére, nyugdíjas tanár), **Árvai Attila**, a szerencsi Német Kisebbségi Önkormányzat elnöke. A csoport bejárta a baskírföldi, illetve Oktyabrszkij város és a vonzáskörzetébe tartozó településeket, eljutott a tatárföldi Urusszu, Jelebuga és más helységekre. Ezeken a helyszíneken több egykori, második világháborús kényszermunkatábor, hadifogoly-temetőt azonosítottak, dokumentáltak. Találkoztak Magyarországról, illetve a Kárpát-medencéből (Erdély, Délvidék, Felvidék, Kárpátalja) "malenkij robotra" elhurcolt civilek, hadifoglyok, kitelepített német és magyar családok leszármazottaival, helyi lakosság vendégszerető baskír, tatár, udmurt, csuvas, mari és orosz képviselőivel, akik segítettek a megsemmisített, beépített magyar-német fogolytemetők felkutatásában, emlékhelyek kijelölésében és létesítésében, ezenkívül a túlélők leszármazottaitól különböző tényfeltáró dokumentumokat, visszaemlékezéseket kaptunk. A csoport tagjai kiállítást és értelmiségi fórumot szerveztek a város központi múzeumában, Ufában pedig megalakították a Baskír-Magyar Baráti Társaságot.

2016. július 4-9. A kárpátaljai Tiszapéterfalván rendezett tábort **Várnagy Andrea** és **Farkas Zsolt** zongoraművész-házaspár *Zeneképzület* elnevezéssel. Az első alkalommal lebonyolított táborban több mint 100 gyerek vett részt, akik három hangszercsoportban – zongoristák, vonósok és fűvósok – mélyíthették el tudásukat, emellett képzőművész is foglalkozott velük. A táborlakókat a házaspár mellett **Lakatos György** Liszt-díjas fagottművész, **Lesták Bedő Eszter** hegedűművész és **Tóth Eszter** festőművész oktatta a zenélés és rajzolás fortélyaira.

2016. július 5. Megrendezték a X. Nemzeti Hét rendezvénysorozatát Balatongyörökön, ahol Múlt és jelen Kárpátalján címmel **Zselicky Zoltán**, az ungvári egyetem magyar karának tanára tartott előadást.

2016. július 5. A Kárpátaljai Fotóművészek Szövetsége *Dialógus* címmel mutatta be új kiállítását a Fegyir Potusnyak Kárpátalja Megyei Tudományos Könyvtárban.

2016. július 8. A Honvédelmi Minisztérium Társadalmi Kapcsolatok Hivatal delegációja, Magyarország Ungvári Főkonzulátusa, valamint a helyi önkormányzat szervezésében Szkole városában felavatásra került az 1941. június 30-i partizántámadás következtében hősi halált halt 13 magyar katona síremléke. A korábban elveszettnek hitt hősi emlékmű ledöntött darabjait a közelmúltban fedezte fel **Strömpl András**, a munkácsi

származású lemergi lakos, lelkes amatőr hadisír-kutató és **Ihor Csudijovics**, szkolei helytörténész. Ezt követően került sor a magyarországi, valamint az ukrainai központi hadisírgondozó szervezetek vezetőinek közös helyszínbejárására, ahol döntés született a síremlék mielőbbi felújításáról. A tervek szerint a szkolei magyar kegyeleti munka folytatódni fog, és felújításra kerül a Szkole városában állomásozó m. kir. 503. honvéd hadikórházban, valamint a m. kir. 102. honvéd táborigyógyintézetben elhunytak hősi parcellája is.

2016. július 6. Ülészett a Gulág Emlékbizottság, amelynek munkájában Kárpátaljáról **dr. Dupka György** GULÁG-szakértőként vett részt. Az ülést követő sajtótájékoztató, **Rétvári Bence** államtitkár ismertette a kiemelt programokat is. Gulág-émlékév során eddig 366 pályázatra 223 millió forintot osztottak ki. Tavaly augusztus 23-án – amikor Európa-szerte megemlékeznek a fasiszta és a kommunista diktatúra áldozatairól is – hagyományteremtő szándékkal kegyeleti sétát tartottak a nyilasok áldozatainak emlékére készített Duna-parti cipőktől a Terror Háza Múzeumig. Az idei kegyeleti séta szónoka **Szajer József** fideszes EP-képviselő lesz. A Gulág-émlékév kiemelt projektje az elhurcolt németek emlékét őrző vagonkiállítás, amely tizenkét helyszínen lesz látható, a Fővám téri barakkinstalláció, amely országjárásra indul, az országos tanulmányi verseny, valamint **Földes László (Hobó)** *Gulág virágai* című drámájának bemutatója a Nemzeti Színházban. Kárpátalján is több kiemelt program fog megvalósulni.

2016. július 13. **Soltész István** kárpátaljai festőművész képeiből nyílt kiállítás a budapesti Forrás Galériában, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet Kárpát-haza Galéria című eseménysorozatának keretében.

2016. július 9. Életének 61. évében Ungváron elhunyt **Magyar László**, a Kárpátaljai Magyar Képző- és Iparművészek Révész Imre Társaságának elnöke, a Magyar Művészeti Akadémia (MMA) tagja, Kárpátalja művelődési életének meghatározó alakja.

2016. július 9. Bátyúban Bagu Balázs-émléktáblát avattak a Beregszászért Alapítvány támogatásával.

2016. július 10-16. Megrendezték a XXI. Péterfalvai Népzenei, Néptánc- és Kézműves tábort, amelyet 21 évvel ezelőtt a viski származású Pál család tagjai indítottak el. Az idei tábornak közel 250 résztvevője volt. Anyaországiak és kárpátaljaiak táncoltak, muzsikáltak és kézműveskedtek együtt. A táborban idén is neves magyarországi szakemberek oktattak. A tábor szervezője a KMPSZ és a Péterfalvai Művészeti Iskola. Az idei alkalom segédszervezője volt a Kárpátaljai Magyar Népművészeti Egyesület.

2016. július 16. Megrendezték a III. Turul Expo termékiállítását a Kárpátaljai Magyar Vállalkozók Szövetsége szervezésében Péterfalván.

2016. július 16. Első ízben szervezték meg a nemzetközi színezetű Cimborá Fesztivált a Vereckei-hágón található honfoglalási emlékmű közvetlen közelében, a Volóci járásban található Verebes település határában. A rendezvény nemzetközi színeit a szomszédos országok testvértelepüléseinek polgármesterei és a velük érkezett kisebb-nagyobb delegációk jelentették, amelyek tagjai között egyaránt voltak idősebbek és fiatalok Magyarországról, Romániából, Szlovákiából és Lengyelországból, és persze a helyi ukrán és magyar települések is részt vettek a fesztiválon. A Cimborá Fesztivál díszvendégei között ott volt **Vida László** ungvári magyar konzul **Kerekes Miklós**, Ajak polgármestere, **Iván Pivkács**, Verebes polgármestere is.

2016. július 16-17. A kolozsvári Helikon c. folyóirat szervezésében **Lőrincz P. Gabriella**, **Marcsák Gergely** és **Schrek Tímea** irodalmár felolvasó körúton vett részt Erdélyben.

2016. július 16-17. A Pro Cultura Subcarpathica (PCS) civil szervezet ötödik alkalommal rendezte meg hagyományőrző fesztiválját, a KurucFesztet a péterfalvai Vidámparkban. Most egy nappal bővült a KurucFeszt, ugyanis július 16-án az I. Kuruc Lovasnapon vehettek részt a lovak szerelmesei. A tiszapéterfalvi stadionban Kárpátalja lovasiskolái és lovardái mutatkoztak be. A KurucFesztben műsort adtak elő Kárpátalja néptáncsoportjai és néptáncosai. A nap zárásaként a magyar népzene legvirtuózabb muzsikusai, Szalonna és bandája adott fergeteges koncertet, a ruszin dallamokat a Técsői Banda, valamint Oleksza Truzsanszkij és együttese szolgáltatta.

A pódiumon kívül többek között sátrort vertek a kézművesek, különböző szolgáltatások, köztük a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság sátrában bemutatásra kerültek az Együtt című folyóirat, illetve az az Intermix Kiadó legújabb könyvei is. A KVIT-sátor vendégei voltak többek között **Vári FABIÁN László, Zselicki József, Dupka György, Csordás László** és mások

2016. július 17. A kárpátaljai magyarság Tiszaújlakon, a Rákóczi-szabadságharc első győztes ütközetének emlékére emelt turulmadaras emlékműnél tartotta hagyományosan legnagyobb tömegrendezvényét, a Turul-ünnepséget. A rendezvényen hosszú évek óta először ünnepelt közösen a megemlékezést szervező KMKSZ és az UMDSZ. Az emlékműnél a himnuszok eléneklése után **Barta József**, a KMKSZ és a Kárpátaljai Megyei Tanács alelnöke köszöntötte az ünnepség vendégeit, köztük **Tóth Istvánt**, Magyarország Miniszterelnöksége Nemzetpolitikai Államtitkárságának osztályvezetőjét, **Kozma Péter** kormány megbízottat, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal vezetőjét, **Buhajla József** ungvári és **Szalipszki Endre** beregszászi magyar főkonzulokat, **Baracsi Endrét**, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés alelnökét, **Brenzovics Lászlót**, a KMKSZ elnökét, Ukrajna Legfelső Tanácsának képviselőjét, **Viktor Mikulint**, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal alelnökét, **Rezes Józsefet**, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Nemzetiségi és Egyházügyi Osztályának helyettes vezetőjét, **Gulácsy Gézát**, a KMKSZ alelnökét, **Orosz Ildikót**, a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség elnökét, a Rákóczi-főiskola rektorát, **Virág Lászlót**, a Kárpátaljai Magyar Vállalkozók Szövetségének elnökét, **Órhidi Lászlót**, a „Pro agricultura Carpathica” Kárpátaljai Megyei Jótékonyági Alapítvány elnökét, **Zubánics Lászlót**, az UMDSZ elnökét, **Vladiszlav Lecovicsot**, a Kárpátaljai Ruszinok Szövetségének elnökét, a KMKSZ középszintű szervezeteinek elnökeit, valamint a megyei, járási és városi tanácsok magyar vezetőit, képviselőit és másokat.

Ünnepi beszédet tartott **Kozma Péter** kormány megbízott, **Viktor Mikulin**, a Kárpátaljai Megyei Közigazgatási Hivatal alelnöke, **Mihajlo Ruszanyuk**, a Nagyszőlősi Járási Állami Közigazgatási Hivatal elnöke, **Zubánics László**, az UMDSZ elnöke, **Vladiszlav Lecovics**, a Kárpátaljai Ruszinok Szövetségének elnöke, **Brenzovics László**, a KMKSZ elnöke, Ukrajna Legfelső Tanácsának képviselője. Brenzovics László méltatta a KMKSZ és az UMDSZ összefogása révén elért tavaly őszi választási sikereket, amelyeknek köszönhetően megerősödött a kárpátaljai magyarság érdekképviselete a különböző szintű önkormányzatokban. Úgy vélte, ez a siker akkor teljesebb majd ki igazán, a kárpátaljai magyarság akkor bontakozhat ki újra, ha Ukrajnában helyreáll a rend, és stabilitás lesz.

2016. július 19. A kárpátaljai sajtókiadványokban közzétették az „Egán Ede” Kárpátaljai Gazdaságfejlesztési Központ” Jótékonyági Alapítvány pályázati felhívását egyéni vállalkozók, valamint mikro- és kisvállalkozások kapacitásbővítési, innovációs, valamint a falusi turizmus támogatására a vállalkozásfejlesztés területén

2016. július 24. Egy egységes kulturális központot hoznának létre a megyeközpontban a Bagolyfészek Kulturális és Építészeti Központ és a Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum összevonásával.

2016. július 24. Első alkalommal rendeztek barackfesztivált Benében a helyi iskola udvarán.

2016. július 25-30. Több mint százhusz résztvevővel megszervezték a Credo Művészeti Fesztivál a Kisgejőci Középiskolában.

2016. július 31. A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség Ifjúsági Szervezete immár második alkalommal rendezett fotókiállítást Kárpátalja a Te szemeddel címmel. A tárlaton azok a pályaművek láthatók, melyek a szövetség által hasonló témában meghirdetett fotópályázatra érkeztek kárpátaljai fiataloktól. Az eredményhirdetéssel egybekötött megnyitót a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Gross Arnold termében tartották meg.

2016. július 31. **Kacsur András** színművész lett a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház új vezetője.

2016. július 31. Harmadik alkalommal kerül megrendezésre Kárpátalján a „Pro agricultura Carpathica” Kárpátaljai Megyei Jótékonyági Alapítvány szervezésében a Magyarok Kenyere program.

2016. július 31. Erfán Ferenc festőművész, a Művészeti Akadémia tagja lett újra a Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum igazgatója.

2016. július 31. A GULAG Emlékév jegyében a GULAG Emlékbizottság és Magyarország Ungvári Főkonzulátusa támogatásával részlegesen felújították a Szolyvai Emlékparkot. Ezáltal Kárpát-medence magyarságának legnagyobb kegyhelyeként vonul a köztudatba, amely a szovjet hatóság megtorló tevékenységére emlékeztet. Például ami újdonság: Kárpátalja újabb, 315 településéről származó 3909 áldozat nevét 60 új márvány-emléktáblára vésték fel és katonás sorrendben 60 vas-árványra szerelték fel, melynek mentén emléksétányt alakítottak ki. A 3 909 áldozatból 478 internált civil, 2762 honvéd, 670 közérdekű munkaszolgálatos, akik a második világháború során, illetve a sztálini légerekben pusztultak el, Nemzetiségi bontásban: magyarok, svábok, ruszinok, zsidók. Ezzel együtt, összességében mintegy tízezer magyar honfitárs nevét örökítettük meg a jövő nemzedék számára, akiknek egyetlen bűnük magyarságuk volt. A felújított emlékpark felavatására, felszentelésére 2016.november 19-én, 11 órakor kerül sor ökumenikus istentisztelet és koszorúzás keretében.

(Forrás: KMMI, MÉKK, Facebook, www.karpatalja.ma, www.karpatinfo.net,
www.karpataljaturizmus.info, www.zakarpattya.net.ua)

Szerkeszti a szerkesztőbizottság:

Zubánics László (elnök), Dupka György, Szemere Judit, Lőrincz P. Gabriella, Fuchs Andrea.

Megjelenik: havonta két alkalommal.

Az elektronikus újság irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.

A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat

Archívum: http://kmmi.org.ua/books?menu_id=9&submenu_id=30&booktype_id=5